

Cristian Popa (BNR): Ne jucam cu chibriturile într-un depozit de benzina. Motiunea de cenzura ar putea lua dreptul Guvernului de a da OUG, iar fara ele la 1 septembrie costurile cu pensiile cresc cu 40%

Blocând dreptul Guvernului de a da ordonante de urgenta, prin motiune de cenzura, decidentii politici elimina orice posibilitate de ajustare a cresterii punctului de pensie cu mai puțin de 40%, punând economia româneasca pe o traiectorie foarte periculoasa, considera Cristian I. Popa, membru al Consiliului de Administratie al BNR.

"Avem o criza de sanatate publica, o criza economica si riscam sa aprindem una noua: o criza a datoriei publice. Punând ultimele stiri în context este ca si cum ne jucam cu chibriturile pe întuneric într-un depozit de benzina. Prin context ma refer la motiunea de cenzura care ar reduce semnificativ capacitatea Guvernului de a evita o crestere masiva a cheltuielilor publice. Astfel, odata trecuta, motiunea de cenzura ar lua dreptul Guvernului de a da Ordonante de Urgenta (OuG), iar fara ele la 1 septembrie costurile cu pensiile cresc cu 40%, ceea ce se traduce într-un impact bugetar de 6 miliarde de euro doar în 2021. Odata acordate, aceste drepturi de pensie nu mai pot fi luate înapoi. Și nu, nu cred ca guvernarea si legiferarea prin ordonante de urgenta este un lucru sanatos, pentru asta avem Parlament; însa în plina pandemie, si în contextul în care doar asa putem evita situatii mult mai dificile le pot accepta agilitatea din punct de vedere legal", scrie Cristian Popa pe blogul BNR.

Cristian I. Popa, este membru al Consiliului de Administratie al BNR si membru al Consiliului Asociatiei CFA România. Opinia publicata luni seara îi apartine autorului si nu reprezinta pozitia BNR sau CFA.

Potrivit sursei citate, fara modificarea legislatiei actuale, la câteva zile dupa 1 septembrie România va fi retrogradata de agentiile de rating la categoria junk/nerecomandat pentru investitii iar costurile de finantare ale tarii ar creste semnificativ.

"Nu este o predictie, este o certitudine, este o observatie de bun simt economic. Costul de finantare al României ar creste semnificativ, iar finantarea s-ar obtine din ce în ce mai dificil, pentru ca am deveni un debitor riscant, cu riscuri în crestere în ceea ce priveste capacitatea de rambursare. Ar însemna si presiuni pe curs, pentru ca în timp ce unii finantatori doar vor creste dobânzile la care accepta sa împrumute România altii vor cauta sa "fuga" de noi, vor cauta sa își vânda repede detinerile actuale de active locale (inclusiv titluri de stat) si sa își schimbe leii pe valuta, pentru a investi în alte tari cu perspective mai bune. Și asta nu pentru ca sunt oameni rai, ci pentru ca România ar deveni o tara riscanta, o tara sub-investment grade, deci nerecomandata investitiilor. Unii ar putea fi chiar fortati sa își vânda activele si sa iasa din România, pentru ca reglementarile prudentiale aplicabile le pot cere sa investeasca doar în active cu rating minim "investment grade", deci nu în România retrogradata (ne putem gândi la un fond de pensii din Europa de vest de exemplu)", subliniaza Popa.

În context, acesta a aratat ca, înainte de pandemie, datoria publica a României era de aproximativ 35% din PIB iar odata cu cresterea cheltuielilor sanitare si a celor de sprijin pentru protejarea locurilor de munca si odata cu scaderea economiei si a veniturilor bugetare, deficitul a explodat. Ultima rectificare arata 8,6% deficit anul acesta.

"Pe aceasta directie ce era 35% va ajunge la peste 50% în 2-3 ani iar cu legislatia actuala privind cresterea pensiilor ar fi o chestiune de timp pâna ar trece de 60%. Pietele nu ne vor permite sa ne îndatoram fara limita. Abordarea investitorilor este simpla: daca avem capacitate sa le returnam împrumuturile "fara emotii" ne finanteaza, daca nu, nu. Iar daca pare ca suntem la mijloc, deci am putea rambursa dar cu ceva emotii (avem capacitate de rambursare dar mica sau în scadere) atunci vor cere dobânzi pe masura, mari, pentru ca își asuma riscuri. Iar adevarul este ca fara a fi siguri de capacitatea lor de rambursare nici noi nu prea ne-am împrumuta cunoscutii", explica Cristian Popa.

Mai mult, potrivit acestuia, investitorii se uita si la sanatatea bugetului public si la cât de repede pot fi corectate deficitele iar faptul ca ponderea cheltuielilor publice fixe în total venituri al statului era anul trecut de 84% înseamna ca 84% din cheltuieli nu sunt în controlul statului pentru ca fie se numesc salarii ale bugetarilor fie se numesc pensii si ambele nu pot fi reduse.

"Cu legislatia actuala ponderea ar continua sa creasca, putându-se ajunge rapid în situatia în care Statul sa nu își poata acoperi cheltuielile fixe din venituri, deci sa nu poata functiona fara împrumuturi, chiar si cu investitii zero, ceea ce este absurd. România trebuie nu doar sa aiba si sa exercite capacitatea de a redresa problemele structurale ale finantelor publice dar trebuie si sa convinga finantatorii de asta, altfel acestia ne vor evita, vor investi în alta parte a lumii, împrumutând tari credibile. Când vine vorba de sanatatea bugetului public putem face o paralela interesanta cu bugetul personal: 31,7% din PIB au fost veniturile statului anul trecut. Anul acesta, la ultima rectificare, ne uitam spre un deficit de 8,6% din PIB, deci împrumuturile sunt 27% din venituri (8,6% raportat la 31,7%, sau cât se împrumuta statul peste venituri) iar la acestea se adauga plata împrumuturilor din trecut, care trebuie si ele platite. Daca am aplica acelasi calcul la nivel personal, la un salariu de 3500 de lei (sa zicem), lunar am împrumuta 950 de lei, luna de luna. Asta doar pentru a acoperi cheltuielile lunare. Ar trebui sa facem si alte credite noi, pentru plata creditelor contractate în lunile si anii trecuti, refinantari sa le spunem. Este ca si cum am trai 100 de zile pe an doar pe datorie. Nu suna si nu este, sustenabil deloc, n-am reusi sa o ducem foarte mult astfel, însa exact aceasta este situatia bugetului public", scrie Popa.

Mai mult, acesta mentioneaza lipsa unei discutii serioase cu privire la cresterea sustenabila a pensiilor subliniind totodata faptul ca sistemul de pensii nu este sustenabil.

"Mai trebuie sa subliniez un lucru foarte important: îmi doresc pensii decente pentru parintii si bunicii nostri, si-au adus contributia, si-au platit partea si au construit tara, cu bune si cu rele, însa ce înseamna decent? De ce 40% crestere si nu 80%? sau 10%? A existat o discutie serioasa pe acest subiect? Desigur ca ar fi frumos ca seniorii nostri sa aiba pensii ca în Germania sau Italia, însa una este sa îți doresti alta este sa îți permiti, ne-am permite oare? Din pacate eu nu îmi aduc aminte de o asemenea discutie. Mai trebuie si echilibru, pentru ca (mai) multi bani la pensii înseamna (mai) putini bani la educatie, la sanatate, la autostrazi si fara ele tinerii vor pleca în strainatate, ramânând întrebarea de unde vor veni acesti bani daca din contributiile tinerilor/celor apti de munca nu? Și batrânii merg la spital, si își vor nepotii sanatosi, educati si nu plecati în Spania. Iar sistemul public nu este un sistem cu acumulare, nu are bani pusi deoparte pentru plata pensiilor din viitor (cum fac pensiile private) ci transfera contributiile angajatilor actuali, luna de luna, pensionarilor actuali. Deci în discutia (ipotetica dar necesara) de mai sus ar trebui sa amintim si demografia, emigratia si îmbatrânirea populatiei dar si eficienta, mai ridicata în opinia mea, a unui sistem privat de pensii cu acumulare, cu care poate am avea o sansa mai buna la "pensii ca în strainatate". În ultimii 1-2 ani a tot aparut întrebarea daca exista bani pentru cresterea pensiilor: deficit înseamna ca esti pe minus, ca trebuie sa împrumuti, iar deficitul României nu doar ca exista, dar este nesustenabil de mare iar Casa de Pensii este si ea tot pe deficit. Exista deci bani? Sistemul public de pensii nu este sustenabil, nu era nici înainte de pandemie, însa cu atât nu este nici acum: cu cresteri de beneficii si contributii mai scazute (da, economia privata sufera, rata somajului este asteptata sa creasca deci mai putini angajati si mai putine contributii) dezechilibrul acestuia este în crestere", se mai precizeaza în articolul postat pe blogul Opinii BNR de Cristian Popa.

În final, Popa precizeaza ca prin motiune de cenzura decidentii politici elimina orice posibilitate de crestere a punctului de pensie cu mai puțin de 40% fapt care va genera dezechilibre majore care vor trebui corectate în anii urmatori.

"Blocând dreptul Guvernului de a da OUG-uri, prin motiune de cenzura, decidentii politici elimina orice posibilitate de ajustare a cresterii punctului de pensie la mai puțin de 40%, punând economia româneasca pe o traectorie foarte periculoasa, costisitoare si plina de riscuri, unele numite mai sus, generând dezechilibre majore,

greu, dureros și obligatoriu de corectat în anii ce vin și aducând riscuri asupra stabilității financiare. Fortele politice ar trebui să coopereze pentru evitarea unui asemenea scenariu însă realitatea electorală este că tocmai ele ne-au adus în această situație. Există desigur o ultimă posibilitate, a unui sprint între motiune și OuG, urmând ca pe 31 august să vedem dacă un potențial OuG dat înaintea motiunii încă "sta în picioare" și nu este invalidat de Parlament. Pentru mine este foarte clar: ne jucăm cu focul! pericolos chiar. Rămâne doar întrebarea dacă ne vom reveni la rațiune sau vom scăpa chibritul aprins pe jos, de asta depinde viitorul acestei țări", încheie Cristian Popa.